

PENSIOENENQUÊTE

Pessimisme over pensioen

Van de Nederlanders heeft 8 procent veel vertrouwen in goede pensioenuitkering

door **Chris van Alem**

ZEIST - Driekwart van de Nederlanders maakt zich zorgen over de eigen oudedagsvoorziening. Iets meer dan de helft van de Nederlanders heeft er weinig of geen vertrouwen in dat ze straks over een goed pensioen kunnen beschikken. Slechts 8 procent heeft daar wel veel vertrouwen in. Dat blijkt uit een onderzoek dat deze krant heeft uitgevoerd in samenwerking met verzekeraar Achmea.

De ondervraagden vinden dat vooral de overheid verantwoordelijk is voor een goede oudedagsvoorziening; op forse afstand volgen pensioenfondsen en verzekeraars. Maar één op de zes ondervraagden vindt dat hij of zij zelf verantwoordelijk is voor het eigen pensioen. „De teneur is een beetje: de oude dag is van de overheid. Dus die is daar dan ook verantwoordelijk voor”, zegt Paul Geurtsen, manager Product Marktanalyse bij de divisie Pensioen en Leven van Achmea. Pensioen is een *hot issue*, vooral onder ruim één miljoen gepensioneerden die vanaf april voor het eerst te maken krijgen met een korting op hun pensioenuitkering omdat de dekkinggraad van hun pensioenfonds onvoldoende is als

gevolg van de lage rente. Ruim drie miljoen werkenden en ‘slapers’ ondervinden daar eveneens de gevolgen van door een verlaagde pensioenopbouw.

Pensioenfondsen moeten dit of volgend jaar kiezen of zij hun leden een nominaal (een vast bedrag per maand) of een reëel pensioen (mét indexering, maar afhankelijk van het rendement) aanbieden. Pensioenfondsen Zorg en Welzijn (ruim twee miljoen verzekerden, beheerd vermogen 125 miljard euro) heeft als eerste de keuze gemaakt voor een reëel pensioen vanaf 2015.

Uit het onderzoek van Achmea en deze krant blijkt ook dat 67 procent van de Nederlanders vindt dat de koopkracht na hun 67e – de pensioenleeftijd vanaf 2014 en aow-leeftijd vanaf 2021 – niet achteruit mag gaan. Een kwart accepteert een daling van de koopkracht.

Geurtsen zegt dat zekerheid het grote dilemma is in de huidige pensioendiscussie. „Werknemers willen zekerheden en garanties over de hoogte van hun pensioen en werkgevers willen vooral betaalbare en voorspelbare pensioenlasten. Hoe krijg je die twee bij elkaar zonder de discussie op de spits te drijven? Maar als je doorvraagt zijn veel werknemers niet

op zoek naar absolute zekerheid of spijkerharde garanties wat hun aanvullend pensioen betreft, als je ze uitlegt dat ze voor die garanties een stuk pensioen moeten inleveren.”

Acht op de tien mensen vinden niet dat het pensioenfonds meer risico moet nemen om betere rendementen te behalen. Geurtsen: „Veel mensen beseffen niet dat pensioenfondsen sinds 1980 risicovoller beleggen in aandelen, vastgoed, riskantere obligaties, in plaats van louter solide staatsleningen. Als de fondsen de afgelopen dertig jaar, waarin sprake was van drie crises, net zo solide belegd hadden als vóór 1980, was hun vermogen nu 30 procent lager geweest.”

Het besef dat langer moet worden gewerkt om het pensioen op peil te houden, is inmiddels breed doorgedrongen. Geurtsen: „Als je drie, vier jaar geleden had gevraagd of mensen bereid waren daar langer voor door te werken, dan had je van links tot rechts ‘nee’ gehoord.” Nu vindt 68 procent het logisch dat we doorwerken als we allemaal ouder worden.

Uit het onderzoek blijkt ook dat driekwart van de ondervraagden wil weten hoeveel kosten het pensioenfonds maakt. „Dat is toch een beetje een onderbelicht vraagstuk”, vindt Geurtsen. „Als je bijvoorbeeld als klein pensioenfonds 1 procent duurder bent in je vermogensbeheer dan een groter pensioenfonds dan kan dat voor een gemiddelde deelnemer al gauw 30 procent aan pensioenuitkering schelen.”

“De teneur is toch nog altijd een beetje: de oude dag is van de overheid

Paul Geurtsen, Achmea

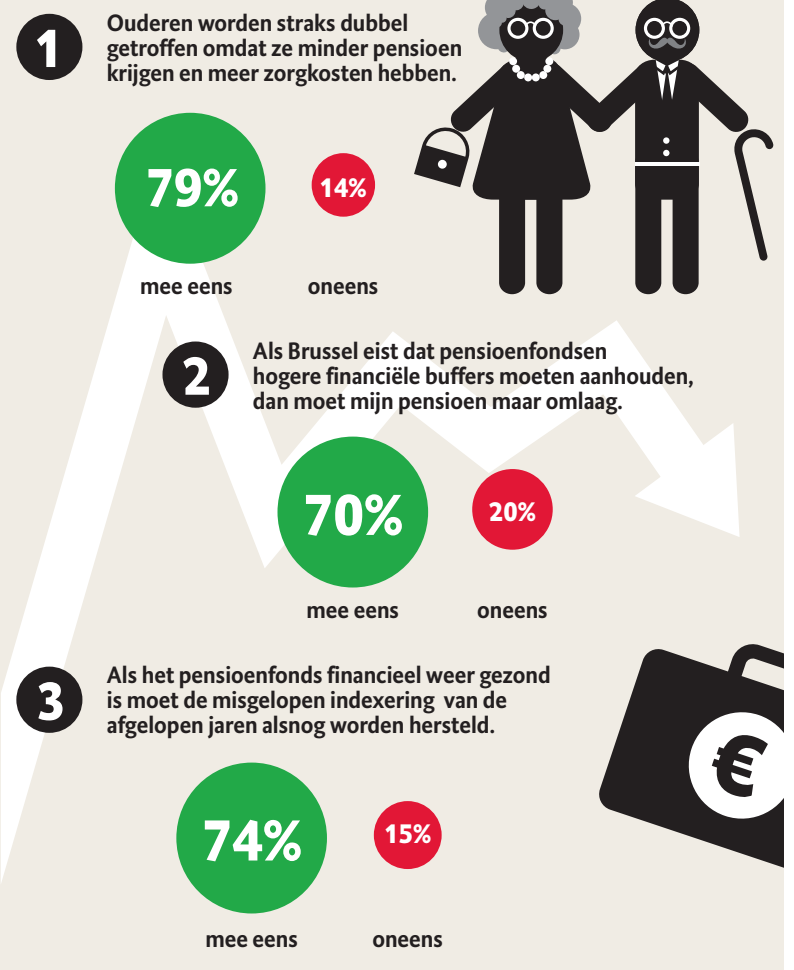
PVV'er het somberst

Als het om politieke voorkeuren gaat, hebben PVV'ers de meest behoudende opvattingen over pensioenen. Op vrijwel alle vraagstukken – of het nu de richting betreft waarin AOW en pensioenen zich ontwikkelen, het vertrouwen in de eigen oudedagsvoorziening of behoud van de koopkracht – zijn

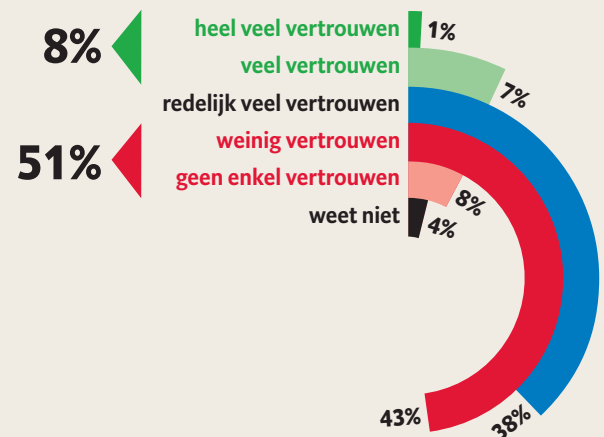
hun opvattingen veruit het somberst. SP is op veel van die terreinen stevast tweede. Bij aanhangers van beide partijen is het vertrouwen in het eigen pensioen letterlijk nul. Leden van CDA, D66 en GroenLinks hebben minder problemen met aanpassing van pensioenregelingen.

OUDEDAGSVORZIENING

Zorgverzekeraar Achmea vroeg 750 Nederlanders naar de grootste zorgen over hun pensioen



Vertrouwen in eigen pensioen



infographic Anke Arts | bron Achmea

Nederlander wil eindelijk eens weten waar hij aan toe is

ANALYSE
CPB

door **Laurens Kok**

DEN HAAG - De Haagse politiek is wispelturiger dan ooit. Besluiten worden even snel ingetrokken als ze waren aangekondigd, zo lijkt het. En het ene bezuinigingspakket is nog maar net over het land uitgestort of het volgende dient zich alweer aan. Met weer andere maatregelen, gesteund door weer een andere Kamermeerderheid. Directeur Coen Teulings van het Centraal Planbureau trok woensdag op zijn laatste grote persconferentie een dikke streep: „Er is nu rust en zekerheid nodig op beleidsgebied”, zei hij in een toelich-

ting op de laatste economische ramingen van het instituut dat hij binnenkort verlaat. Zijn termijn zit erop en het kabinet wil die niet verlengen. Toch zullen zijn adviezen nagalmen in Den Haag. Nog even in vogelvlucht: amper een jaar geleden besloot een gelegenheidscoalitie van VVD, CDA, D66, GroenLinks en ChristenUnie een forensenbelasting in te voeren. Krap een half jaar later lag die alweer in de prullenbak. Met de inkomensafhankelijke zorgpremie ging het nog sneller. Binnen een maand braken VVD en PvdA hun regeerakkoord alweer open om dit vuilte weg te werken. En dan waren daar achtereenvolgens het Lente- of Kunduz-akkoord, het regeerak-

koord, het woonakkoord en binnenkort wellicht nog het sociaal akkoord, Oranjeakkoord of anderszets overeenstemming. Haagse duikers raken langzamerhand door hun repertoire aan naamgevingen heen. Teulings wees woensdag nog maar eens naar de cijfers. Eigenlijk gaat het best goed met Nederland, stelt hij. ‘Structureel’ hoort onze economie bij de wereldtop. Toch vindt Nederland zich in re-

“Er is nu rust en zekerheid nodig op beleidsgebied

Coen Teulings, CPB-directeur

cente ranglijstjes terug op een plaats ‘waar het niet thuis hoort’, ofwel in de middenmoot. In één lijstje bungelt Nederland zelfs bijna helemaal onderaan: alleen in Griekenland is het consumentenvertrouwen nog lager dan in ons land. Natuurlijk, de dalende huizenprijzen maken mensen onzeker, stelt Teulings, ook al zijn die ‘onvermijdelijk’. Maar het eind van die neergang is in zicht. En ook zal de economie heus weer gaan groeien; ‘2 procent per jaar is zeker haalbaar’, denkt de CPB-directeur. Maar het consumentenvertrouwen is vooral zo laag, omdat mensen niet weten waar ze aan toe zijn. Teulings wijst op vertrouwenonderzoeken waaruit blijkt

dat mensen best door de zure appel heen willen bijten, onder het mom van ‘laten we dit dan maar doen en dan ook niet meer zeuren’. Maar steeds dwingen Brusselse regels of een ontbrekende meerderheid in de Eerste Kamer het kabinet er een schep bovenop te doen of plannen helemaal te herzien. VVD en PvdA proberen oppositiepartijen tot steun te verleiden door ze voor te houden dat de huidige politieke constellatie kansen biedt: over alles valt te praten en niets is in beton gegoten. Leve het niet-dichtgetimmerde regeerakkoord. Maar de burger lijkt het zo zoetjes aan beu te zijn. Dat signaal kan het kabinet moeilijk negeren.